

19.5.2004

PSA- 2004- R-4-53

Kuopion Energia
PL 105
70101 Kuopio

Viite Kuopion Energian jätteen energiakäyttöhanke Kuopiossa

Asia **Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**

Kuopion Energia on toimittanut 20.2.2004 Pohjois-Savon ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994, muutettu 267/1999) mukaisen arviointiohjelman jätteen energiakäyttöhankeesta Kuopiossa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeessa YVA-asetuksen 268/1999 mukaisesti (6 § 1 mom. kohta 11b) muun kuin ongelmajätteenpolttolaitokseen. Pohjois-Savon ympäristökeskus toimii yhteysviranomaisena hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma tutkittavista vaihtoehtoista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista ja siitä, mitä tarvittavia selvityksiä hankkeesta vastaavalla on tarkoitus laatia ja kerätä varsinaisen arviointiselostuksen laatimista varten ja kuinka hankkeesta vastaava aikoo järjestää itse arviointimenettelyn.

HANKEESTA VASTAAVA

Kuopion Energia
PL 105
70101 Kuopio

HANKETIEDOT JA TUTKITTAVAT VAIHTOEHDOT

Hankkeen tarkoituksena on polttaa Pohjois-Savon ja lähimaakuntien alueella muodostuvasta syntypaikkalajitellusta kierrätykseen kelpaamattomasta kotitalouksien, yritysten, teollisuuden ja rakennusten jätteestä sekä tarvittaessa yhdyskuntien ja teollisuuden jätevesilietteestä valmistettua kierrätyspolttoainetta. Jätettä hyödynnetään yhteensä 50 000-150 000 tonnia vuodessa, josta jätevesilietteestä valmistettua polttoainetta on noin 30 000 tonnia vuodessa. Hyödyntämistä varten rakennetaan polttoaineteholtaan 20-75 MW:n polttolaitos jätteen määrästä riippuen.

Arvioinnissa tarkastellaan seuraavaa viittä vaihtoehtoa:

Haapaniemi, Kuopio

- kaasutuslaitos ja tuotekaasun puhdistus

Kumpusaari, Kuopio

- jätteenpolttolaitos, leijukerros- tai arinakattila

Pitkälähti, Kuopio

- jätteenpolttolaitos, leijukerros- tai arinakattila

Heinälamminrinne, Kuopio

- jätteenpolttolaitos, leijukerros- tai arinakattila

- laajimmassa vaihtoehdossa pelkkä sähköntuotanto

Hankkeen toteuttamatta jättäminen

- ei energiakäyttöä Kuopiossa

- polttokelpoinen ja muuten hyödyntämiskelvoton jäte ohjautuu muualle energiahyötykäyttöön

ARVIONTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Pohjois-Savon ympäristökeskus on kuuluttanut arviointiohjelmasta Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 8.3. - 19.4.2004. Kuulutus on julkaistu Savon Sanomat nimisessä lehdessä. Arviointiohjelma oli nähtävillä arviointimenettelyn ajan Kuopion kaupungin ympäristökeskuksessa, kaupunginkirjastossa, Kuopion Energian toimistossa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa. Ohjelma on internetissä osoitteessa www.kuopionenergia.fi. Kuopion Energia esitteli hanketta ja sen ympäristövaikutusten arviointia yleisölle tiistaina 9.3.2004 klo 18 Kuopion kaupungin valtuustosalissa.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Huom! Lausunnon verkkoversiosta on poistettu mielipiteen antaneiden yksityishenkilöiden nimi- ja osoitetiedot.

Kuulemisessa saatiin 21 lausuntoa ja mielipidettä. Seuraavassa yhteenveto annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeisestä sisällöstä.

Itä-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveystoimisto

Arviointiohjelmasta saa käsityksen, että tarkastelualue on kaikissa vaihtoehdoissa sama. Lääninhallitus esittää, että eri vaihtoehdoilla olisi erilliset vaikutusten tarkastelualue-rajaukset. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on mahdotonta arvioida määrittelemättä arviointialueen rajausta. Rajauksen jälkeen määritetään vaikutusalueella asuvien ihmisten määrä, ikäjakauma, erityisryhmät ja häiriintyvät kohteet. Nämä tarvitaan taustatiedoksi, että voidaan arvioida esim. estevaikutuksia ja ennakkopelkoja. Melun ja pölyn terveydelliset vaikutukset tulisi selvittää vaihtoehdoittain. Menetelmiä kuten arviointiaineiston keräämistä ja kuulemisen järjestämistä kuvataan yleisesti. Epäselväksi jää, mitä tarkoitetaan ryhmätyöskentelyllä ja perustetaanko seurantaryhmä ja ketä siihen kuuluisi ja haastatellaanko avainhenkilöitä ja ketä he ovat. Arviointiselostuksessa olisi tuotava esille ketä avainhenkilöitä on haastateltu ja liitteenä tulisi olla haastattelun kysymykset ja asukkailla tehty kyselyt. Pitkälähden asukkaiden lisäksi tulisi Kumpusaari- ja Haapaniemivaihtoehtojen arvioinnissa otettavaksi huomioon Saaristokatuhankkeeseen liittyviltä alueilta tontin varanneet ja niillä asuvat. Ohjelmasta ei selviä, kuka suorittaa arvioinnin aineiston perusteella. Käytettävien menetelmien tulisi antaa mahdollisuus vuorovaikutukseen ja sosiaali- ja terveystoimiston asiantuntijoita tulisi käyttää täydentämään ja tulkitsemaan arviointiaineistoa. Ohjausryhmään esitetään lisättäväksi kunnan terveydensuojelun ja sosiaalipuolen edustaja. Haapaniemi/Kumpusaari vaihtoehtojen arvioinnissa tulisi ottaa huomioon Saaristokatuhankkeen mahdollinen rakentaminen etenkin liikennevaikutuksia arvioitaessa. Erityistilanteet (ilkkivalta ja onnettomuudet), rakentamisen aikaiset vaikutukset ja vaikutukset työntekijöihin tulisi sisällyttää arviointiin.

Kuopion kaupunki, tekninen lautakunta

Lautakunnalla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmaan. Ohjelmassa on otettu huomioon riittävän laajasti hankkeen aiheuttamat liikenne- ja meluhaitat sekä selvitetty mahdolliset kaavoitukseen vaikuttavat seikat.

Kuopion Vesi

Arviointiohjelma on asiantuntemuksella laadittu. Erityisen tärkeää on, että jätevesilietteiden hyödyntäminen polttolaitoksessa on otettu tarkasteluun. Hankkeen kokonaisvaikutusten arviointiin tulisi ottaa mukaan välivarastointi ja esikäsittely. Ohjelmaan tulisi lisätä puhdistamolietteiden valmistus polttoaineeksi, sen vaatimat järjestelyt ja toimenpiteet sekä kustannukset eri vaihtoehdoissa.

Kuopion kaupungin ympäristölautakunta

Arviointiohjelmassa esitetyt ennako-oletukset eivät kuulu YVA -ohjelmaan vaan ne kuuluvat YVA -selvityksiin ja -selostukseen. Ohjelmasta puuttuu hulevesien vaikutusten arviointi, terveysvaikutusten selvittäminen ja kohdistaminen, haitallisten vaikutusten ilmapäästöjen, melun ja liikenteen lisäksi syntyvän tuhkan haitallisuus ja työhygieeniset seikat liittyen jätepolttoaineen/jätteen ja tuhkan käsittelyyn. Muuten lautakunnalla ei ollut huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Siilinjärven kunta, Tekninen lautakunta

Jätehuollon toteutuksessa on tärkeää, että selvitetään perusteellisesti ne mahdollisuudet, joilla valtakunnalliset jätehuoltosuunnitelman tavoitteet saavutetaan. Lainsäädäntö kiristää jätehuollon vaatimuksia ja kustannukset tulevat nousemaan. Tarvitaan kustannustehokkaita ja markkinakelpoisia lopputuotteita, joilla voidaan kattaa osa jätehuollon nousevista kustannuksista ja säästää luonnonvaroja. Jätteenpolto on keskeinen menettely jätteen hyötykäyttöasteen nostamisessa. On tarpeellista ja myönteistä, että energiakäyttömahdollisuus selvitetään Pohjois-Savon alueella jätehuollon kannalta vaikutusalueeltaan mahdollisimman laaja-alaisen polttolaitoksen toteutuksena.

Siilinjärven kunnan ympäristölautakunta

Ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta. Jätteen energiakäyttöhanke ei saa heikentää jätelain peruseriaatteen eli jätteen synnyn vähentämistä ja materiaalikierrätyksen tehostamisen toteuttamista.

Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä

Kuntayhtymällä ei ole huomautettavaa ohjelman sisällöstä. Ohjelma on laadittu YVA-lainsäädännön mukaisesti. Ohjausryhmään tulisi nimetä edustaja Ylä-Savon kunnista, koska hanke tulee koskemaan jätehuollon järjestämistä myös tällä alueella.

Pieksämäen kaupungin tekninen lautakunta

Arviointiohjelmassa on esitetty YVA-lain edellyttämät tiedot. Esitystapa on havainnollinen ja vaihtoehtoja on riittävästi. Ohjelmassa todetaan, että hankkeella on vaikutusta kaatopaikkojen käyttöaikaan ja päästöihin. Hankkeen vaikutuksia ja muutoksia jätehuoltoratkaisuihin ja niistä aiheutuviin ympäristö- ja terveysvaikutuksiin tulisi pohtia. Onko hankkeella negatiivista vaikutusta jätteen synnyn ehkäisyyn tai hyötykäyttöön?

Itä-Suomen työsuojelupiiri

Ei ole huomautettavaa ohjelman työturvallisuuslain mukaisuuteen. Kannanotto ei poista työnantajan ja suunnittelijan vastuuta varmistaa, että suunniteltavat olosuhteet tulevat vastaamaan lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia.

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon liitolla ei ole arviointiohjelmasta huomautettavaa yleisesti. Ohjelmassa jää epäselväksi se, miten lietteen käyttöä kierrätyspolttoaineen (REF) rinnalla ja kuljetusta ja mahdollista välivarastointia aiotaan arvioida.

Keski-Suomen ympäristökeskus

Jätteenpoltoissa kannattaa pyrkiä mahdollisimman tasaiseen jätevirtaan. On otettava huomioon mahdollisuus, että jätettä ei riitä kaikille halukkaille. Hankkeessa kannattaa selvittää mahdolliset kilpailevat jätteen kerääjät. Kuljetusten ympäristövaikutusten kannalta merkittävintä on kuljetusreittien pituuden ja sijoittumisen lisäksi kuljetustapa. Raideliikenteen mahdollisuudet tulisi selvittää vaihtoehtoisissa joka perustuu jätteen keräilyyn kaukaa. Kohdassa 5.4.3 tarkastelua olisi syytä laajentaa valmisteilla oleviin säädöksiin ja strategioihin kuten biojätestrategiaan. Jätteen lajittelu ennen polttoa lisää jättemateriaalin kierrätysmahdollisuuksia verrattuna syntypaikkalajitellun jätteen polttoon. Jätteen kaasutuksen etuna on mahdollisuus rinnakkaispoltoon, jolloin voitaisiin vähentää jätekattiloiden rakentamista. Tuhkan sijoittamiseen turvallisesti kannattaa kiinnittää huomiota. Tuhkan kemiallista koostumusta eri laitosvaihtoehtoisissa kannattaa arvioida riittävästi ja tunnistaa haitta-ainepitoisuudet ja niihin liittyvät riskit ihmisiin kohdistuvina vaikutuksina. Polttokelpoisen jätteen esikäsittelyn hajuhaittoihin kannattaa kiinnittää huomiota asutuksen kannalta. Jyväskylässä on käynnissä YVA -arviointimenettely Rauhalahden voimalan jätteen energiahyötykäytöstä, joka perustuu Jyväskylän seudun polttokelpoisen jätteen ohella myös laajemmalla alueella kerättävän yhdyskuntajätteen polttoon. Mustankorkean jätteenkäsittelyalueelle on suunniteltu kuivajätteen käsittelylaitosta.

Savo-Karjalan tiepiiri

Arviointiohjelma antaa selkeän kuvan hankkeen taustoista, tavoitteista sekä arvioitavien alueiden nykytilasta. Arvioitavat vaikutukset ja suunnitellut selvitykset on esitetty pääosin kattavasti. Yhdyskunnan maankäytön osalta tarkasteluihin kuuluu mm. liikenneverkko. Liikenteen aiheuttamien melu- ja muiden päästöjen lisäksi erityisesti raskaan liikenteen aiheuttaman tärinän vaikutukset tulee myös arvioida. Erityisesti raskaan liikenteen määrä ja suuntautuminen tulisi selvittää. Arvioinnissa on selvitettävä rakentamisesta ja varsinaisen laitoksen toiminnasta aiheutuvan liikenteen vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja liikenteen toimivuuteen koko liikenneverkolla. Toimivuudessa tulee kiinnittää erityistä huomiota jo nykyisin ruuhkautuvien ja arvioidussa ennustetilanteessa ruuhkautuvien liittymien toimivuuteen. Arvioinnissa on myös selvitettävä toiminnan aiheuttamat liikenteen kehittämistarpeet. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon todennäköisesti vuonna 2004 käynnistyvä Kumpusaarentien ja siihen liittyvien liikennejärjestelyjen jatkosuunnittelu.

Finngrid Oyj

Yhtiöllä ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta. Hankevastaavaa pyydetään ottamaan yhteyttä jo suunnitteluvaiheessa, jos hanke vaatii uusia johtoyhteyksiä ja muutoksia kantaverkkoon.

Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry.

Jätelain ensisijainen tavoite on jätteen vähentäminen. Toissijainen tavoite on jätteen kierrätys ja käyttö energiana. Oikea 0-vaihtoehto olisi tarkastella jätteen radikaalia vähentämistä eikä sen kuljetusta ja polttoa muualla. Puhdistamolietteille tulisi löytää muu vaihtoehto kuin poltto. Lietteet ovat kosteita ja sisältävät paljon tyyppiä, joka menetetään poltossa kun taas se voidaan hyödyntää maanparannuksessa. Lietteet sisältävät aina myös kloridia, johon liittyy dioksiinien syntymisvaara. Pitkälähtivaihtoehto ei voi tulla kyseeseen, koska alueen vieressä on lehto ja Pitkälähti on nykyisellään vielä osin luonnontilaisen kaltainen. Ohjelmassa oleva päätelmä luontoarvoista "Mikään suunnitelluista sijoituspaikoista ei ole erityisen luonnontilainen" on johdattelua. Jos laitosalue kestopäällystetään, on hulevesien syntyminen ja niiden laatu huomioitava. Myös kantakaupungin asukkaita on informoitava.

Ympäristövaikutusten arviointialueeksi esitetty 20 km *20 km ei riitä rajaamaan polttolaitoksesta tulevien typenoksidien, rikkidioksidin ja hiukkasten laskeumaa eikä mahdollisissa häiriötilanteissa (ei mainittu ohjelmassa mahdollisuutenakaan) dioksiinien, furaanien ja tuhkan ym. laskeuma-alueita. Eteläisen Kuopion yritysalue on tuntematon käsite. Tästä syystä kuvien 7.2 pohjalta ei voi arvioida mitään. Energiatasearvioinnissa on tarkasteltava kuljetuksissa kuluvaa polttoainetta ja muovijätteen poltosta vapautuvaa energiaa. Tämä energiankulutus ja sen kuljetus Savoan on otettava huomioon laitoksen energiatasetta arvioitaessa.

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry.

Arviointiohjelma on kokonaisuudessaan selkeästi tehty. Ohjelmassa tulisi tarkastella valtakunnallista jätteen energiakäyttöä ja arvioida montako jätteenpolttohanketta Suomessa on järkevää toteuttaa. Hankkeiden määrän tulisi perustua kustannustehokkuuteen ja ekologisuusarvioon. Ohjelmassa tulisi arvioida paljonko jätettä käytettäisiin energiaksi ja mikä paikallinen ja valtakunnallinen tavoite on. On tärkeämpää hyödyntää jätteen materiaalisäilytys kuin energiasäilytys ja varmistaa, ettei energiahyödyntäminen vähennä materiaalisäilytys hyödyntämistä. Pitkälahden alue tulisi jättää hankesuunnitelman ulkopuolelle läheisten luonnonsuojelualueiden ja luonnonsuojelualuevarausten takia. Jos laitos on liian lähellä luonnonsuojelualueita, se vaikuttaa ihmisten esteettiseen ajatteluun alueen puhtaudesta. Pitkälähti ja Heinälamminrinne sijaitsevat lähellä maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta Haminanlahtea. Laitoksen sijoittamista tällaiselle alueelle tulisi välttää ja laitos tulisi sijoittaa jo ennestään teollisuuskäytössä oleville alueille ja välttää lähes luonnontilaisien alueiden hupenemista kaupungin välittömässä läheisyydessä. Syy jätevesilietteen polttamiseen olisi voitu esittää selkeämmin. Jätevesilietettä ei tulisi polttaa niistä syntyvien dioksiinien takia. Arviointiohjelmassa on kuvattava mitä vaikutuksia erityisesti vertaillaan ja millaisin painoarvoin kun vertaillaan hankevaihtoehtoja toteuttamatta jättämisen vaihtoehtoon. Ohjelmassa pitää tarkemmin kertoa mihin jäte/jättepolttoaine kuljetetaan mikäli hanketta ei toteuteta. Ympäristövaikutusten tarkastelualue tulisi olla suurempi, koska ilmaan kohdistuvien päästöjen vaikutukset ulottuvat laajemmalle alueelle. Tarkasteluun tulee lisätä miten paljon ilmapäästöjä syntyy energiayksikköä kohden ja vähentääkö hanke todellakin kasvihuonekaasupäästöjä.

Haminanlahden kylätoimikunta

Kylätoimikunta vaatii, että esim. Kuopion kaupunki ottaisi kokonaisvastuun hankkeen arvioinnista. Nyt tekeillä olevissa YVA-ohjelmissa eri tahot (Jätekuukko, Kuopion Energia ym.) ottavat kantaa vain omaa toimintaansa koskeviin osa-alueisiin. Lisäksi tarvitaan taho, joka kokonaisnäköyksellisesti toimisi jätteen synnyn vähentämiseksi lain hengessä. Toivottavaa on, että alueen asukkaita otettaisiin mukaan suunnitteluun mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja heitä käytettäisiin jatkuvasti asiantuntijoina. Miksi Juankosken Stromsdalin vaihtoehto on jätetty pois myöhemmistä pohdinnoista? Toiminta-alueen laajuus lie-nee laajempi kuin kohdassa 3.2 lueteltujen osapuolten toiminta-alue. Selvitys on uskottavampi, kun ei pitäydytä vain lain vaatimassa minimissä. Jos jokin vaihtoehto edellyttää YVAan kuulumattomia toimia muualla, tulee se kirjoittaa näkyviin. Koska toiminnan laajentuminen Heinälamminrinteellä lisää liikennettä tulee laitoksen toimialueen ja laitokseen valinnan kriteerit olla nähtävillä. Kuljetusten hinnan ja päästöjen merkitystä on tarkasteltava ja otettava huomioon kuljetuskustannusten hinnan nousu. Eri vaihtoehdot vaikuttavat maa-alan tarpeeseen Heinälamminrinteellä. Jos laaja polttoaineen keräily johtaa muunkin jätteen yhtä laajaan keräilyalueeseen, tulee tämä tuoda julki. Taustatietoa tulee olla ja tällaiset riippuvuudet tulee näkyä selvityksessä. Miten tarkastelussa olevan jätteen syntypaik- kalajittelu varmistetaan, koska se ei liene vielä kunnossa? Laitoksen lauhdevesien käsitte-lystä, johtamisesta ja vaikutuksista tulee olla selvitys. "Muualla tehdyt arviot" tulee kirjoit-taa näkyviin selvitykseen. Vaihtoehtojen ympäristön nykytila tulee tutkia ja kuvata tar-keemmin. Kohdassa 7.3.2 väitetään ristiriitaisesti, että lähialueiden luontokohteet tiedetään, mutta toisaalla todetaan, ettei tiedetä. Lause "YVAssa ei tarvita uusia luontoselvityksiä" tu-

lee poistaa ohjelmasta. YVAssa tulee selvittää ratkaisuihin vaikuttavat seikat eikä kiire, hinta tai asioiden sujuminen saa johtaa laiminlyönteihin. Kansalaisten vihjeet tutkittavista kohteista tulee ottaa huomioon. Selvät etäisyydet asutukseen ja luontokohteisiin on syytä merkitä samoin kuin muissakin vaihtoehdoissa myös Heinälamminrinteen ympäristössä. Tiukka aikataulu vaarantaa Heinälamminrinteen alueen kunnollisen luontoarvojen kartoituksen. Ohjelman mukaan luontokohteita ei ole tiedossa tai niitä ei ole. Paikallisten asukkaiden ja metsäkeskuksen mukaan arvokkaita kohteita on aivan vieressä mm. Haminavuoren alue, Myllyjoen varren metsäalue, kaatopaikan läheisyydessä tehdyt metsälain mukaiset tärkeiden elinympäristöjen säilytys sopimukset, Korvalammet ja niiden väliset putrot ja pohjavesialue. Kasvillisuuden luontoarvot pitää selvittää. Luontokohteet ja suojelutarpeet samoin kuin "maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö" arviointikohteina on selvitettävä yhtä tarkasti kuin muidenkin vaihtoehtojen kohdalla. Kohtaan 6.7 tulee lisätä Heinälamminrinteen yleiskaavatilanne. Heinälamminrinteen toiminnan toivotaan siistiytyvän, mutta ei laajenevan. Haminanlahden kylän tavoite on pysyä maaseutumaisena ja viihtyisänä asuinalueena, jossa vieraiden virkistyskäyttö on mahdollista. Kylän vanhat maisemat ja von Wrightien toimintaan liittyvä kulttuuriperintö ovat asukkaiden arvostamaa ja varjelemaa, jossa savupiipputeollisuus ja moottoriliikenne ovat tavoitteiden vastaisia. Kumpusaari/Haapaniemien vaihtoehdot tulee ottaa vakavasti. Niitä puoltavat mahdollisuudet vesi- ja rautatiekuljetuksiin. Kohdassa 7.4 tulee selvittää suuryksiköiden edullisuus, pitkien kuljetusten kaikki vaikutukset, öljyn hinnan nousu ja vakavasti toteutettava jätteen synnyn ehkäisy. Nollavaihtoehdon osalta olisi tilaisuus paneutua vakavasti jätteen synnyn ehkäisyyn. Vaihtoehtojen vertailu on tehtävä samoilla kriteereillä siten, että kokonaisvaikutukset muutkin kuin Kuopion Energian osalta tulevat näkyviksi. Ohjausryhmän kokoonpano tulee laajentaa lähialueiden asukkaiden edustajilla Seurantaryhmä on perustettava ja siihen on otettava myös asukkaat mukaan.

Särkiniemen-Särkilahden asukasyhdistys ry

Asukasyhdistys kannattaa Heinälamminrinteen polttolaitosvaihtoehtoa. Haapaniemelle tai Kumpusaareen sijoitettavien laitosten suorat (päästöt ilmaan, melu, haju, materiaalien liikkutusta ja prosessista) ja välilliset (liikenteen vaikutukset erityisesti jos rekkatie Siikalahden pohjoisrannalle toteutetaan) vaikutukset Särkiniemen-Särkilahden asukkaiden viihtyvyyteen tai terveyteen tulisi selvittää. Vaikutusten arviointi tulisi tehdä yleisesti käytettävillä menetelmillä ja luotettavalla tavalla nimenomaan Särkiniemen ja Särkilahden asukkaiden jokapäiväisen elinympäristön viihtyvyyden terveellisyyden ja turvallisuuden kannalta.

Henkilö A.A.

Molemmat Heinälamminrinne -vaihtoehdon aluevaraukset sijaitsevat kaatopaikan suoja-alueeksi aikanaan lunastetulla alueella. Suoja-alueen tehtävänä oli kaatopaikan mahdollisten ympäristöhaittojen ja toimintarajoitusten poistaminen kantatilan (Lapinmäki 6:2) alueelta. Suoja-alue sisältyi pakkolunastusalueeseen, johon Kuopion kaupunki sai lunastusluvan perustellen sitä suoja-alueen merkityksellä. Nykytilassa ja tulevaisuudessa alue suojaa ympäristöä jätteenkäsittely- ja varastointihaitoilta mainitun tilan maatalouden ja metsätalouden mahdollistaen. Hankkeen vaikutus etenkin jätekeskuksen eteläosalla vaarantaisi tilalla asuvien ja peltoviljelyä harjoittavien elinkeinon. On todennäköistä, että jätteenkäsittely ja suunniteltu polttojätteen sijoitus suoja-alueelle aiheuttaisi huomattavaa haittaa elinoloihin, viihtyvyyteen ja maisemaan. Rakennus- ja maankäyttörajoitusten merkitys tilanomistajille, jos suojavyöhyke poistuu, olisi taloudellisesti merkittävä. Lapinmäki-tilalla harjoitetaan luonnonmukaista peltokasviviljelyä ja maatilamatkailutoimintaa. Näiden elinkeinojen rajoittuminen aiheuttaisi energiakäyttöhankkeesta vastaavaa kohtaan todennäköisesti huomattavat taloudelliset korvausvaatimukset.

Henkilöt B.B. ja C.C.

Suunnittelun Pitkälähti-vaihtoehdon lähialueella asuvina henkilöitä pelottaa ajatus jätteenpolttolaitoksesta naapurina. Alueen imago rauhallisena lähiönä on heidän mielestään tällöin mennyt ja tonttien ja kiinteistöjen arvot tulevat alenemaan huomattavasti. Keräys ja kuljetus aiheuttavat melua, pölyä ja pakokaasuja ja liikennemäärät tulevat lisääntymään oleellisesti. Tämän vuoksi tulee tutkia ajoreitit ja ajoneuvomäärät sekä miten liikennemäärän kasvu vaikuttaa alueen liikenneturvallisuuteen ja melutasoon. Myös itse laitoksen aiheuttama melu ja sen torjunta tulee selvittää. Palamisprosessissa syntyy rikkidioksidia, typenoksia, PAH-yhdisteitä ja tunnetuista supermyrkyistä pahimpia dioksiineja ja fuuraaneja, joilla on ihmiselle todettuja terveysvaikutuksia. Lisäksi typellä ja rikkidioksidilla on maaperää happamoittava vaikutus. Pitkälähteen alueella on Natura- verkostoon kuuluva ja luonnonsuojelulla suojeltu lehtoalue sekä muita rauhoitettuja luonnonsuojelualueita ja luonnonsuojelualuevarauksia. Riihilammen itäpuolisella rannalla on emäksistä vulkaniittia. Tästä johtuen alueen kasvillisuus on varsin rehevää. Arviointiselostuksessa tulisi arvioida laskeuman vaikutusta maaperään ja sitä kautta rauhoitettujen alueiden kasvillisuuteen. Arviointiohjelman mukaan savukaasut puhdistetaan kuivalla tai puolikuivalla menetelmällä. Jos päästöjen puhdistamiseen ei käytetä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, riskit myrkyllisten aineiden päästöistä luontoon ja ihmisiin on suuret. Parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukainen savukaasujen puhdistusmenetelmä koostuu suodattimisesta ja happamasta ja emäksisestä märkäpesurista. Tämän vuoksi märkäpesurimenetelmää tulee tutkia päästöjen puhdistamiseksi. Paras vaihtoehto jätteenpolttolaitoksen sijoitukseen on Haapaniemen/Kumpusaaren alue, jossa asemakaava mahdollistaa kyseisen toiminnan.

Henkilöt D.D. ja E.E.

Jokaiseen vaihtoehtoon liittyy toimintoja Heinälammintielle. Tämä merkitsee poltettavan jätteen kuljettamista moneen kertaan paikasta toiseen. Kuljetuksista aiheutuva melu, pöly ja muu haitta muodostuu suureksi olemassa oleville asukkaille. Kun mahdollisesti rakennettava polttolaitos aiheuttaa jätteenkuljetusta muualtakin kuin Kuopiosta on kuljetusten ja polttoaineen esikäsittelyn ympäristöhaitat tutkittava erityisen tarkasti. Polttoaineen valmistuslaitos on oleellinen osa polttolaitoskokonaisuutta. Ainakin liikennemääriä ja liikennetarvetta arvioitaessa on huomioitava se missä poltettavan raaka-aineen käsittely tapahtuu.

Biopallo Systems Oy

Biojäte on arviointiehtotuksessa rajattu selvityksen ulkopuolelle. Yhdyskuntien ja teollisuuden lietteet on sisällytetty hankkeeseen. Esitetyillä poltettavilla määrillä Atrian tuotannosta tulevat jätevirrat olisi biopallokäsittelyn jälkeen mahdollista ohjata polttoon. Edellytyksenä on, että tämä vaihtoehto huomioidaan YVA:ssa jo laitoksen suunnitteluvaiheessa ja valitaan polttoteknologia, joka soveltuu myös biologisen jätteen polttoon. Yritys esittää selvitettäväksi biojätteen energiahyödyntämismahdollisuudet. Näin saadaan tietoa biojätteen esikäsittelyyn soveltuvista tekniikoista, selvennetään Iisalmessa paikallisesti kehittämämme kompostoinnin/polton esikäsittelytekniikan kilpailukykyä ja luodaan lisäedellytyksiä teknologian pääsyyille markkinoille.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Annetut lausunnot ja mielipiteet on huomioitu yhteysviranomaisen lausunnossa.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelma on havainnollinen ja siinä on painotettu polttolaitoksen ilmapäästöjen vaikutusten perusteellista selvittämistä. Ympäristökeskus pitää tärkeänä, että arvioinnissa selvitetään eri vaihtoehtojen vaikutukset ihmisen terveyteen ja luontoon sekä näihin liittyvät epävarmuudet. Ilmapäästö-, liikenne-, melu-, pöly- ja hajuhaittojen vähentämiskeinojen selvittäminen on erityisen tärkeää. Hankkeen kokonaisuuden hahmottamista auttaisi, jos vaihtoehtoja tarkasteltaisiin Pohjois-Savon energian käyttöön ja tarpeeseen ja uusiutuvien polttoaineiden käyttöön nähden sekä jätehuollon järjestämisen ja jätteiden hyödyntämistään lisäämisen kannalta.

Vaihtoehtojen, nykytilan ja arviointimenetelmien kuvauksessa on puutteita, joita on täydennettävä ja lisättävä arviointiselostukseen. Lisäselvitykset on tehtävä perusteellisesti luotettavia ja ajantasaisia tietoja ja asiantuntijoita käyttäen. Hankkeen aikataulu ei saa vaarantaa selvitysten luotettavuutta. Selostuksessa tulisi välttää nyt arviointiohjelmassa olevaa liian yleisluontoista tarpeetonta tekstiä.

Hankekuvaus

Hanke on kuvattu ja esitetty selkeästi. Hankkeen tarve ja tarkoitus on perusteltu valtakunnallisin hyödyntämistavoittein ja useisiin esiselvityksiin viitaten riittävästi ja uskottavasti. Hankkeen maankäyttötarve ja tekniset ratkaisut on kuvattu pääosin selkeästi ja yksityiskohtaisesti. Hankkeen elinkaaren, joka sisältää laitoksen suunnittelun, rakentamisen, käytön ja käytöstä poistamisen, kuvaus puuttuu ohjelmasta. Hankkeen vaiheet tulisi kuvata ja esittää selkeästi esimerkiksi taulukossa tai muuten niin, että eri vaiheiden ympäristövaikutukset ovat selvästi tunnistettavissa. Laitosten käyttöikä tulisi kuvata eri vaihtoehtoisissa.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Kohdassa 5.4 esitetyn lisäksi tulisi hanketta ja sen eri vaihtoehtoja tarkastella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisen kannalta. Hankkeen toteutumisen vaikutukset tulisi selvittää Pohjois-Savon alueellisen jätesuunnitelman tavoitteisiin ja hyötykäyttöasteeseen peilaten. Kumpusaari/Haapaniemivaihtoehtojen vaikutukset läheisen Saarikadun liikenne- ja asutussuunnitelmiin, Heinälamminteen kaatopaikka- ja jätteenkäsittelyalueen kehittämissuunnitelmiin sekä Jätekuukko Oy:n lietteen käsittelysuunnitelmiin on selvitettävä. Eri vaihtoehtojen jätteenpolton paras käyttökelpoinen tekniikka tulisi selvittää.

Tarvittavat luvat

Pitkälähti-vaihtoehdon osalta todetaan vasta kohdassa 8. *Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat* (s. 38) sen edellyttävän asemakaavan muuttamista, koska toiminnan sisältö on ristiriidassa voimassa olevissa yleis- ja asemakaavoissa määriteltyjen tonttien käyttötarkoituksen kanssa. Arviointiselostuksessa kaavamuuostotarvetta on käsiteltävä syvällisemmin ja esitettävä myös prosessin ohjelmointi ja ajoitus hankkeen eteenpäin viemisessä.

Ympäristöluvan käsittelee Pohjois-Savon ympäristökeskus. Mikäli toiminta katsotaan olemassa olevan polttolaitoksen kanssa samaan toimintakokonaisuuteen kuuluvaksi Haapaniemivaihtoehdossa, ympäristöluvan käsittelee Itä-Suomen ympäristölupavirasto. Kohtaan 8. *Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat* on lisättävä myös mahdollisesti tarvittavat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyöluvut (puiden kaato, maanpinnan tasoitus, läjitys tms.) ja vedenottoluvat.

Vaihtoehtojen käsittely

Laitosvaihtoehdot on esitetty pääosin selkeästi ja niitä on laitoksen sijoituspaikkojen ja polttotekniikoiden osalta riittävästi. Savukaasujen puhdistustekniikat on rajattu kuiviin ja puolikuiviin menetelmiin. Puhdistusmenetelmien riittävyys eri tyyppisiä polttoaineita (syn-typaikkalajiteltu jäte, REF ja liete) käytettäessä olisi perusteltava tarkemmin ja tarvittaessa otettava tarkasteluun myös märkämenetelmän käyttö savukaasupuhdistuksessa ja tästä aiheutuvat vaikutukset. Mikäli märkämenetelmä ei tule kysymykseen, se olisi tuotava selkeästi esiin ja perusteltava.

Hankkeen toteuttamatta jättämisen vaihtoehto eli niin sanottu 0-vaihtoehto on käsitelty pin-tapuolisesti. Selostukseen tulisi kuvata, miten hankkeen vaikutukset jätteen synnyn ehkäisyyn ja jätemateriaalin kierrätyksen lisäämiseen arvioidaan ja mitä lähtötietoja käytetään. Lausunnoissa ja mielipiteissä on kannatettu luonnonvarojen korvaamista jätteellä, mutta toisaalta esitetään varmistettavaksi, ettei hanke tule estämään tai hidastamaan jätteen synnyn ehkäisyä ja jätteen hyötykäyttöä materiaalina. Nyt esitettyä nollavaihtoehtoa olisi voitu tarkastella 0+-vaihtoehtona. Mahdollinen lisävaihtoehto olisi voinut olla jätteen synnyn ehkäisy ja jätteen käsittely muuten kuin polttamalla. Ympäristökeskus ei kuitenkaan edellytä tämän vaihtoehdon lisäämistä arviointiin.

Poltossa syntyvien jätteiden käsittely olisi lisättävä tarkasteluun siten, että esitetään missä paikoissa tuhka tulnaisiin käsittelemään ja miten vaikutukset on hallittavissa eri käsittely- ja sijoitusvaihtoehdoissa.

Eri vaihtoehdoissa tarvittavien kaukolämpö- ja sähkönsiirtolinjojen mahdolliset sijoitusvaihtoehdot puuttuvat kokonaan ja ne olisi lisättävä ja kuvattava myös kartoilla.

Nykyiseen biojätekeräykseen soveltumattoman etupäässä teollisuudessa muodostuvan biojätteen käsittelymahdollisuudet tulisi selvittää ja arvioida sivutuoteasetuksen vaatimukset huomioiden.

Arviointiselostuksessa vaihtoehtojen sijoittuminen tulee havainnollisuuden parantamiseksi merkitä sekä yleis- että asemakaavakarttoihin.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arvioinnin rajaus ja tarkastelualueet

Ympäristövaikutusten arviointi on rajattu laitoksen ja sen tarvitseman infrastruktuurin rakentamiseen, jätepolttoaineen kuljetukseen ja vastaanottoon laitoksella ja jätteen polttoon tai kaasutukseen ja kaasun polttoon. Jätepolttoaineen valmistus, väliarastointi ja syntyvän tuhkan ja muiden jätteiden käsittely on esitetty käsiteltäväksi liitännäishankkeina. Arviointiohjelmasta ei selviä, miten liitännäishankkeet tulnaisiin käsittelemään. Arviointiin tulisi sisältyä jäte- ja lietepolttoaineen mahdollinen väliarastointi ja esikäsitteily polttolaitoksella sekä tuhkan ja muiden syntyvien jätteiden varastointi ja mahdollinen esikäsitteily polttolaitoksella tai muualla ennen jätteiden loppusijoitusta sekä näiden vaikutukset. Lausunnoissa ja mielipiteissä on esitetty arviointia laajennettavaksi niin, että se koskisi myös jäte- ja lietepolttoaineen valmistusta. Ympäristökeskus ei edellytä polttoaineen valmistuksen lisäämistä polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiin.

Kuljetuksista on todettu, että ne keskittyvät jätepolttoaineen kuljetukseen Heinälamminrin-teeltä polttolaitokseen. Kaikki kuljetukset, myös muualta kuin Heinälamminrin-teeltä suun-tautuvat kuljetukset, polttolaitokseen ja polttolaitokselta tulisi sisältyä arviointiin. Lietteen kuljetusreitit tulisi selvittää. Hankkeesta aiheutuvilla kuljetuksilla voi olla vaikutuksia laajal-le alueelle niin päästöihin, liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen ja sitä kautta elinoloihin ja

viihtyisyyteen kuin jätehuollon elinkeinoin. Liikennemäärien ja liikenneturvallisuuksien lisäksi tulee selvittää liikenteen suuntautuminen eri alueille vaihtoehtoisin, liikenteen melu- ja värinävaikutusalueet, eri kuljetustavat ja vaikutukset väyliin. Mikäli lisääntyvä liikenne edellyttää väylien leventämistä tai kokonaan uusien väylien rakentamista, tulee myös niiden ympäristövaikutukset arvioida.

Tarkastelualue savukaasupäästöjen vaikutuslaskelmille on määritelty ylimalkaisesti 20 km x 20 km:n alueeksi, johon arviointiohjelman mukaan sisältyy kaikki vaihtoehtoiset sijoituspaikat. Nollavaihtoehdossa tarkastelualueeksi on määritetty Kuopion, Iisalmen ja Varkauden jätehuollon piirissä oleva alue. Tarkastelualueet pitäisi määrittellä tarkemmin eri ympäristövaikutuksille. Ilmapäästöille normaalissa käyttötilanteessa ja häiriötilanteessa tulisi määrittellä erilainen tarkastelualue, toiminnan melu-, haju- ja pölyvaikutuksille omansa jne. Samoin hankkeen sosiaalisten vaikutusten tarkastelualueet on määritettävä vaihtoehtoisin ja esitettävä perusteltuna selostuksessa.

Ympäristövaikutukset

Arviointi esitetään perustuvaksi useiden tekijöiden osalta suurelta osin olemassa oleviin selvityksiin. Ohjelmassa ei ole kuitenkaan esitetty mitään tietoja niiden riittävydestä, asiantuntevuudesta tai ajantasaisuudesta, minkä vuoksi niiden täydentämistarpeita ei ohjelman perusteella pysty arvioimaan. Tämä koskee erityisesti luontotietojen riittävyttä ja asianmukaisuutta. Arvioinnissa käytetty aineisto on selostuksessa esiteltävä ja sen riittävyys perusteltava, jotta tehtyjä johtopäätöksiä voi arvioida.

Vaikutusten arvioinnissa käytettävät menetelmät on monelta osin kuvattu puutteellisesti tai ne puuttuvat kokonaan. Yhdyskuntarakenteen ja elinkeinoelämän arvioitavien vaikutusten menetelmät puuttuvat samoin jätteen synnyn vähentäminen on kerrottu ohjelmassa selvitetävän kaikissa vaihtoehdoissa, mutta mitä arvioidaan ja miten ei selviä tekstistä. Arviointiohjelmasta ei selviä kuka eri ympäristövaikutuksia arvioi ja millaista asiantuntemusta tullaan käyttämään. Selvitykset on tehtävä luotettavasti eri alojen asiantuntemusta käyttäen ja arviointien tekijät on lisättävä selostukseen.

Ohjelman tekstin perusteella epäselväksi jää aiotaanko selvittää vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen. Nämä vaikutukset pitäisi selvittää ja jollei vaikutuksia ole, tuoda se esiin.

Sosiaalisia vaikutuksia esitetään arvioitavan kyselyin ja haastatteluin lähiympäristössä. Lähiympäristöä ei ole kuitenkaan määritelty ja arviointimenetelmät puuttuvat ohjelmasta. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa olisi kuvattava tarkemmin arviointimenetelmät ja käytettävä sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemusta.

Ilmapäästöt, melu, haju ja pöly esitetään ohjelmassa erityisesti arvioitaviksi. Laitoksen polton päästöt ja melu selvitetään leviämismalleilla ja piipun korkeustarkastelulla. Hajun ja pölyn leviämisen arviointi jätteen vastaanotossa ja välivarastoinnissa puuttuvat. Hajun ja pölyn leviämistä eri vaihtoehdoissa tulisi selvittää niin, että voidaan määrittää laitoksen ympäristössä alue, jolla näitä vaikutuksia on mahdollista esiintyä.

Eri vaihtoehdoissa tarvittavien kaukolämpö- ja sähkönsiirtoyhteyksien sijoittamisen ja rakentamisen vaikutukset tulisi arvioida ja esittää kartoilla. Laitoksen jäähdytysvesien, laitosalueen hulevesien ja mahdollisesti savukaasunpuhdistuksen jätevesien laatu, käsittelytarve, johtaminen ja vaikutukset tulisi selvittää niin, että kaikki vaikutukset, myös vaikutukset luontoon, on tunnistettavissa.

Arviointiohjelmassa on esitetty, että tuhka tullaan todennäköisesti sijoittamaan Heinälamminteiden loppusijoitusalueelle. Tuhkan laatu vaihtelee polttotekniikasta riippuen ja osa

tuhkasta on esitetty olevan ongelmajätettä. Tavanomaisen tuhkan ja ongelmajätetuhkan määriä eri vaihtoehdoissa, tiiveys- ja vedenläpäisevyys- ja liukoisuusominaisuuksia ja hyödyntämismahdollisuuksia ja sijoituspaikkoja tulisi selvittää. Tavoitteena tulisi olla ensisijaisesti tuhkan ohjaaminen hyötykäyttöön.

Pitkälampi-vaihtoehdon läheisyyteen sijoittuu osa laajasta Etelä-Kuopion Natura 2000 –verkostoon ehdotetusta kohteesta. Suojelualueiden perustamistilanne (38 %) on tällä hetkellä huomattavasti paljon suurempi kuin ohjelmassa esitetty Natura-päätöksen tekohetken tieto. Arvioinnissa tulee jatkossa keskittyä niihin Natura 2000 –verkostokohteen osaluaisiin, jotka sijoittuvat toiminnan arvioidulle vaikutusalueelle.

Arviointiselostuksessa on esitettävä käytetyt tiedot ja perustelut, jos päädytään siihen, että Pitkälampi-vaihtoehdon osalta ei luonnonsuojelulain mukainen Natura-vaikutusarviointi ole tarpeen. Tarpeen arvioinnissa on otettava huomioon välittömien vaikutusten lisäksi välilliset vaikutukset ja mahdolliset muut hankkeet.

Eri vaihtoehtojen sopeutumista maisemaan ja kaupunkikuvaan on tarkasteltava sanallisen kuvauksen lisäksi kuvasovituksilla vähintään näkyvimmästä suunnasta.

Heinälammirinteen vaihtoehdossa ympäristön maankäyttö on kuvattu yksipuolisesti. Nykytilakuvaukseen tulee kuvata asutuksen lisäksi myös siellä olevat maa- ja metsätalouden ja muiden elinkeinojen (mm. matkailu) alueet, häiriintyvät kohteet ja nykyisin käytössä olevat virkistysalueet. Nykytilan selvittämisessä tulisi käyttää hyödyksi alueella asuvien paikallistuntemusta.

Haitallisten vaikutusten vähentäminen ja häiriötilanteet

Ilmapäästöjen, melun ja liikenteen haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot mainitaan, mutta niistä on kuvattu vain ilmapäästöjen vähentämiskeinoja. Hankkeen kannalta merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön voi syntyä myös liikenteestä, melusta, hajusta ja pölystä. Näiden vähentämiskeinot tulisi lisätä arviointiin. Polttolaitoksen häiriötilanteet tulee arvioida laajasti, ei vain häiriöpäästöjen osalta. Esim. vaikutukset tulee selvittää laitoksen poikkeustilanteissa, jossa jäte- ja lietepolttoaineen käyttö on keskeytynyt ja polttoaine on välivarastoitava tai muuten käsiteltävä. Mikäli laitos ei pysty käsittelemään jätteitä häiriötilanteessa, on arviointiin lisättävä polttoaineiden kuljettaminen ja sijoittaminen väliaikaisesti toimituspaikkoihin ja mahdollisen jätettä korvaavan polttoaineen käyttö.

Epävarmuustekijät ja oletukset

Käytettyihin tietoihin liittyvät epävarmuudet ja oletukset on tuotava esiin ja myös puuttuvat tiedot on sanottava ja tuotava julki.

Epävarmuustekijänä tulee tarkastella vaikutuksia siinä tilanteessa, että jätteen hyödyntämisen lisäämisellä ja jätteen synnyn ehkäisyllä tai muulla tavoin jätemäärä vähenee niin, että poltettavaa jätettä ei riitä laitoksen käyttöön.

Jätteenpolttoasetuksen vaatimusten täyttyminen ja siihen liittyvät epävarmuustekijät ja oletukset on esitettävä laitosvaihtoehdoittain.

Jättepolttoaineen laatuun vaikuttavat tekijät ja hankkeesta vastaavan vaikutusmahdollisuudet jättepolttoaineen laatuun on selvitettävä ja liitettävä arviointiselostukseen.

Osallistumisen järjestäminen

Hankkeeseen nimetty ohjausryhmä on voinut vaikuttaa arviointiohjelmaan ennen sen valmistumista. Ohjausryhmän kokoonpanoa olisi täydennettävä terveydensuojelun ja sosiaali-

toimen sekä Ylä-Savon kuntien edustajalla. Kansalaisten osallistuminen on järjestetty kuulemistilaisuudessa ja internetin kautta arviointiohjelman valmistuttua. Arviointiohjelmassa on esitetty pidettäväksi kaksi tilaisuutta hankkeen aikana. tietoa ympäristövaikutusten arvioinnista tulisi antaa ja yhteyttä pitää alueiden asukkaisiin koko prosessin ajan myös ennen arviointiselostuksen valmistumista.

Seurantaryhmä on esitetty perustettavaksi tarvittaessa. Epäselväksi jää, onko tarkoitus toimia esitetyn mukaan vai ei. Seurantaryhmä, joka koostuisi alueen asukkaista ja toimijoista olisi tarpeen vuorovaikutuksen lisäämiseksi hankkeesta vastaavan ja laitoksen ympäristön asukkaiden välillä.

Raportointi

Arviointiohjelmaraaportti ja siitä tehty yhteenveto olivat selkeitä ja ymmärrettäviä ja niissä on käytetty havainnollisia ja hyvätasoisia karttoja ja kuvia. Osa arviointiohjelmassa esitetyistä kartoista on vanhoja ja esimerkiksi kaavakartoista puuttuu laitoksen sijaintipaikat. Pohjakarttojen ajantasaisuus on tarkistettava.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Tämä lausunto on nähtävillä 19.5.2004 jälkeen Kuopion kaupungin ympäristökeskuksessa, Kuopion Energian toimistossa, Kuopion kaupunginkirjastossa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa ja ympäristökeskuksen internetsivulla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/psa> Pohjois-Savon ympäristökeskus toimittaa kopion kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle Kuopion Energialle tämän lausunnon liitteinä. Tämä lausunto lähetetään tiedoksi asianomaisille viranomaisille ja lausunnon ja mielipiteiden antajille.

JAKELU JA MAKSUT

Kuopion Energia, PL 105, 70101 Kuopio

Yhteysviranomaisen lausunnosta peritään ympäristöministeriön asetuksen alueellisten ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (1237/03) mukainen maksu hankkeesta vastaavalta.

Maksu on 3 910 €

Johtaja

Markku Henttonen

Ylitarkastaja

Anne Puska

Liitteet: Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaavalle)
Ympäristövaikutusten arviointi ja siinä käytettäviä käsitteitä

Tiedoksi:

Suomen ympäristökeskus
Kuopion kaupunginkirjasto

Itä-Suomen ympäristölupavirasto
Kuopion kaupunginhallitus
Iisalmen kaupungin tekninen virasto
Etelä-Savon ympäristökeskus
Pohjois-Karjalan ympäristökeskus
Kainuun ympäristökeskus
Pohjois-Savon TE-keskus, yritys-, työvoima- ja kalatalousosastot
Kuopion Vesi
Ilmailulaitos
Kuopion satamatoimisto
Haapaniemi-Niirala asukasyhdistys
Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys ry.

Luettelo lausunnon antajista ja mielipiteen esittäjistä:

Huom! Lausunnon verkkoversiosta on poistettu mielipiteen antaneiden yksityishenkilöiden nimi- ja osoitetiedot.

Pieksämäen kaupunki
Pieksämäen kaupunki, Tekninen lautakunta
Siilinjärven kunta, Tekninen lautakunta
Siilinjärven kunta, ympäristölautakunta
Kuopion kaupunki, ympäristölautakunta
Kuopion kaupunki, tekninen lautakunta
Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry
Keski-Suomen ympäristökeskus
Itä-Suomen työsuojelupiiri
Itä-Suomen lääninhallitus
Savo-Karjalan tiepiiri
Finngrid Oyj, Ritva Laine
Biopallo Systems Oy
Särkiniemen- Särkilahden asukasyhdistys
Haminalahden kylätoimikunta
Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry

Liite Ympäristövaikutusten arviointi ja siinä käytettäviä käsitteitä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittäväällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoranaisesti yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomaisen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävytydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaikoina sisältöön selvitetävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelmaa ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomaisen kokoa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon. Yhteysviranomaisen on aina asetuksen mukaan alueellinen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa kuinka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.